

2001
2022

KALAPUTXI

Mutrikuko herri-aldizkaria
2022ko maiatza - 227 zkia.

AMAIA ABERASTURI

Natura inspirazio iturri

MARINELEN TXABOLAK • KULTUR ANIZTASUNAK IKUSGARRITASUNA BEHAR DU
BERNABENENKO ETXIA • ZIRIAKO ANDONEGI LEHIAKETAKO MIKROIPUINAK
KALAPUTXI GAZTEEN ARTEAN

MUTRIKUKO UDAL MUSIKA ESKOLA

MATRIKULAZIOA MAIATZAREN 31RA ARTE

4-5 urte

- Musika eta Mugimendua

6-7 urte

- Musika eta Mugimendua
- Korala

>12 urte

- Musikatresna
- Musika Mintzaira
- Abesbatza
- Talde Instrumentalak
- Informatika Musikala
- Kultura Musikala

>16 urte

- Musikatresna
- Musika Mintzaira
- Euskal Musika
- Informatika Musikala
- Kultura Musikala

Musikatresnak:

Akordeioia,
Bateria
Biolina,
Bonbardanioa,
Klarinetea,
Pianoa,
Saxofoia,
Trikitixa,
Tronboia,
Tronpeta,
Tuba,
Txistua,
Zeharkako Txirula

MATRIKULAZIOA eta INFORMAZIO GEHIAGO

Tlf./Whatsapp: 943. 603. 780

info@udalmusikamutriku.eus

Mutrikuko Udala

Telefonoak

Osasuna

COVID-19 KORONABIRUSA

OSASUN AHOLKURAKO TEL. ... 900 20 30 50

Larrialdia	943 46 11 11
Anbulatorioa	943 60 43 00
DYA zentrala	943 46 46 22
Mendaroko ospitala	943 03 28 00
Alzheimer elkarte	943 29 71 18

Botikak

Lasuen-Elezgarai	943 19 50 26 / 626 61 13 92
Lon Apraiz	943 60 32 50 / 630 05 50 97
Amaia Zalduge	669 26 22 01
Hiart Burgoa	667 33 88 90
Arantzazu Izpizua (Eibar)	943 20 19 12

Udala, zerbitzuak...

Udaletxea	943 60 32 44
Udaltzaingoa	943 60 70 48 / 679 16 25 00
Gizarte Ongizatea	943 19 50 81
Anai Arte bulegoa	943 60 42 47
Anai Arte taberna	943 60 34 10
Mikel Deuna Zaharren Egoitza	943 60 38 71
Eguneko Zentroa	943 60 38 71
Turismo Bulegoa	943 60 33 78
Bake epaitegia	943 60 70 49
Kiroldegia	943 60 31 75
Liburutegia	943 60 41 82
Miruitz pilotalekua	943 60 41 91
Ur Kontsortzioa	943 00 22 22
Zakarrak eta traste zaharrak	943 70 07 99
Posta zerbitzua	943 60 30 44

Irakaskuntza

Goizeko Izarra Ikastola	943 89 91 52
San Miguel Ikastetxea	943 60 31 95
Mutrikuko BHI Institutua	943 89 92 24
Kardala Akuakultura Institutua	943 60 71 37
Udal Euskaltegia	943 60 30 94
Udal Musika Eskola	943 60 37 80
Haurreskola publikoa	943 60 41 19

Garraio zerbitzuak

ANSOLA taxia	638 67 23 83
XABI taxia	656 28 90 26
Lurraldebus	943 41 52 08
Pesa Autobusak	900 12 14 00
BizkaiBus	902 22 22 65
EuskoTren	944 333 333
Loiuko Aireportua	905 50 50 05

Bestelakoak

Parrokia	943 60 39 87
----------	--------------

Iritzixa

Maribel Urkiri Arruti

MAIATZEAN

Maiatza, ze hil ederra! Lehen egunian ospatu degu Amaren, eta Langillien eguna, gero 8xan Emakumearena. Udaberri hasierakua, egunak luze, eguzkitsuak, berdez janzen dan hilla, urtaro bakoitzak dauka bere berezitasuna, hil ederra dala esan geinke, eta hala da, lore berrixak ekarriko diguz, udaberrixaren izaeria, zuhaitzak hostoz beteko dira, gure herrixan daukagun Paulonius-a bezela, hostoz eta lore urdiñez janzen dauala, ...

Ospakizun eta pentsamendu onak egiteko denbora ederra da...

Hauze irakurtzen degu: *"Baratz eder honetan nago udaberria, beti dago eguzkia, beti on eguraldia, ..."*

Baiña hara nun maiatzian gertatu zan Paris 68kua ere.

Eta gaur? Gatazka luze eta degeneratua Errusiaren eta Ukraina-ren arteko gerra luzia, bere ondorixua krisia izateko itxuria daukana. Europar Batasuna ez doala nahi bere inguruan eta hori da arrazoa horrelako sarraskiak egiteko? Eragin doan migraziua, umiak eta pertsona nagusixak kanping dendetan eta ezkutuan bizitzen, beste lurraldietara joanak, hillak. Gaur egun sortu leike horrenbesteari-noko kaltia? Zein da "personajillo" hori gaur egun gerra bat sortze-ko? Errukigabeko pertsona bat ei da, eta ez dutela ulertzen pertsona batek nola dezakeen eduki hainbeste botere eta kalte egiteko gaitasuna. Faktore ezberdinak tarteko ere ba ei dagoz. Egiza galtzaille, beti gezurretan, guztien jaun ta jabe izateko gogua. Inbasio gogorra da, sarraskia egiten ari dana haundia, nor da bera esateko Ukraina Nazio Batuetan ez doala nahi ikusi eta hori dala ta gerra egin... eta bere menpian bai? Ez dago arrazoirik horrenbesteko birrintzia egiteko eta batez ere hil diran eta hiltzen ari dan jende guztia. Sufri-mendu haundia sortu zoan erabaki horrekin, hondamendi gogorra. Pakia da behar deguna, hemen eta edonun.

Argitaratzailea

Karenka Komunikazio Elkarte
Barrenkale 12, behe
20830 Mutriku

Tel. 635 748 393

e-posta aldizkaria@kalaputxi.eus

Webgunea: www.kalaputxi.eus

Bloga www.kalaputxi.blogspot.com

Laguntzailea Mutrikuko Udala

Kolaboratzaileak

Iñigo Andonegi, Josu Larrañaga,
Inhar Mutiozabal

Tirada 2.200 ale

Lege Gordailua SS-787/01

ISSN 1579-4792

Inprimategia EUSKALINPRI

Banaketa Kalaputxi

Kalaputxi Herri-Aldizkarixak
Mutrikuko Udalaren dirulaguntza
jasotzen du:

Mutrikuko Udala

astelehenetik ostiralera							
DB03 LEKEITIO-DONOSTIA							
Lekeitio	6:15	9:50	12:50	17:50	20:00		
Ondarroa	6:40	10:15	13:15	18:15	20:25		
Mutriku	6:45	10:20	13:20	18:20	20:30	Debaraino (20:40)	
Donostia	[*] 7:55	11:30	14:30	19:30	---	[*]	Unibertsitateetik
DB03 DONOSTIA-LEKEITIO							
Donostia	8:00	11:00	[*] 14:30	18:00	20:30	23:00	[*] Unib
Mutriku	8:50	11:50	15:25	18:50	21:20	23:50	
Lekeitio	9:35	12:35	16:10	19:35	22:05	00:25	
DB04 ONDARROA-MALLABIA							
	[*] lanegun ostiraletan						
Mutriku	7:15	orduro		20:15	21:25	22:15	[*] 22:45
Mendaro	7:50	orduro		20:50	22:05	22:25	22:55
Eibar	8:15	orduro		21:15	22:30	22:45	23:15
Mallabia	8:30	orduro		21:30	22:45	---	---
DB04 MALLABIA-ONDARROA							
Mallabia	6:00	6:45	orduro		20:45	21:25	22:05
Eibar	6:10	7:05	orduro		21:05	21:45	22:15
Mendaro	6:35	7:35	orduro		21:35	22:10	22:30
Mutriku	6:55	7:55	orduro		21:55	22:30	22:40
DB05 MUTRIKU-ZUMAIA							
Mutriku	6:25	9:25	11:25	13:25	16:25	18:25	
Deba	6:40	9:40	11:40	13:40	16:40	18:40	
Zumaia	7:10	10:10	12:10	14:10	17:10	19:10	
DB05 ZUMAIA-MUTRIKU							
Zumaia	8:10	10:10	12:10	15:10	17:10	19:10	20:10
Deba	8:40	10:40	12:40	15:40	17:40	19:40	20:40
Deba	9:15	11:15	13:15	16:15	18:15	---	---
Mutriku	9:25	11:25	13:25	16:25	18:25	---	---
DB06 ONDARROA-SORALUZE							
Mutriku	8:45	10:45	12:45	14:45	17:45	19:45	21:45
Mendaro	9:15	11:15	13:15	15:15	18:15	20:15	22:15
Soraluze	9:40	11:40	13:40	15:40	18:40	20:40	22:40
DB06 SORALUZE-ONDARROA							
Soraluze	7:40	9:40	11:40	13:40	16:40	18:40	20:40
Elgoibar	7:45	9:45	11:45	13:45	16:45	18:45	20:45
Mendaro	8:00	10:00	12:00	14:00	17:00	19:00	21:00
Mutriku	8:20	10:20	12:20	14:20	17:20	19:20	21:20

larunbat, igande eta jai-egunak							
DB03 LEKEITIO-DONOSTIA							
Lekeitio	8:00	12:30	17:00	19:00			
Ondarroa	8:25	12:55	17:25	19:25			
Mutriku	8:30	13:00	17:30	19:30			
Donostia	9:40	14:10	18:40	20:40			
DB03 DONOSTIA-LEKEITIO							
Donostia	10:30	14:30	17:00	^{ig} 20:30	^{lr} 21:00	23:00	^{ig./jai} ^{lr} lar.
Mutriku	11:20	15:20	17:50	21:20	21:50	23:50	
Lekeitio	12:05	16:05	18:35	22:05	22:35	00:25	
DB04 ONDARROA-MALLABIA							
Mutriku	^{lr} 7:15	8:15	orduro	20:15	21:25	^{lr} 22:15	
Mendaro	7:45	8:45	orduro	20:45	22:05	22:25	
Eibar	8:10	9:10	orduro	21:10	22:30	22:30	
Mallabia	8:25	9:25	orduro	21:25	22:45	---	
GAUEAN Mutrikutik: ostiraletan 23:25 eta 1:15; larunbatetan 23:25, 23:55, 1:55, 3:55, 5:55.							
DB04 MALLABIA-ONDARROA							
Mallabia	6:50	7:45	orduro	19:45	^{lr} 20:45	^{lr} 21:45	22:00
Eibar	7:00	8:00	orduro	20:00	21:00	22:00	22:15
Mendaro	7:35	8:35	orduro	20:35	21:35	22:35	22:40
Mutriku	7:55	8:55	orduro	20:55	^{lr} 21:55	^{lr} 22:55	23:00
GAUEAN Mutrikura heldu: ostiraletan 0:25; larunbatetan 1:10, 3:10, 5:10, 6:10. Eibartik -25 min.							
DB05 MUTRIKU-ZUMAIA							
Mutriku	^{lr} 8:25	10:25	12:25	14:25	16:25	18:25	20:25
Deba	8:40	10:40	12:40	14:40	16:40	18:40	20:40
Zumaia	9:10	11:10	13:10	15:10	17:10	19:10	21:10
DB05 ZUMAIA-MUTRIKU							
Zumaia	^{lr} 9:10	11:10	13:10	15:10	17:10	19:10	^{lr} 22:10
Deba	9:40	11:40	13:40	15:40	17:40	19:40	22:40
Deba	10:15	12:15	14:15	16:15	18:15	20:15	23:15
Mutriku	10:25	12:25	14:25	16:25	18:25	20:25	23:25
DB06 ONDARROA-SORALUZE							
Mutriku	^{lr} 9:45	11:45	13:45	17:45	19:45	21:45	
Mendaro	10:20	12:20	14:20	18:20	20:20	22:20	
Soraluze	10:40	12:40	14:40	18:40	20:40	22:40	
DB06 SORALUZE-ONDARROA							
Soraluze	^{lr} 8:40	10:40	12:40	16:40	18:40	20:40	
Elgoibar	8:45	10:45	12:45	16:45	18:45	20:45	
Mendaro	9:00	11:00	13:00	17:00	19:00	21:00	
Mutriku	9:20	11:20	13:20	17:20	19:20	21:20	

Bilbo - DEBA - Donostia				Donostia - DEBA - Bilbo			
	Lehena A-O	Lehena L-I	Azkena egunero		Lehena A-O	Lehena L-I	Azkena egunero
Bilbo		7:00	20:00	Donostia	5:50	7:50	20:50
Eibar	6:14	7:14	21:14	Errekalde	5:59	7:59	20:59
Elgoibar	6:24	7:24	21:24	Orio	6:14	8:14	21:14
Mendaro	6:33	7:33	21:33	Zarautz	6:20	8:20	21:20
DEBA	6:44	7:44	21:44	Zumaia	6:29	8:29	21:29
Zumaia	7:00	8:00	22:00	DEBA	6:43	8:43	21:43
Zarautz	7:08	8:08	22:08	Mendaro	6:52	8:52	21:52
Orio	7:15	8:15	22:15	Elgoibar	7:01	9:01	22:01
Errekalde	7:29	8:29	22:29	Eibar	7:11	9:11	22:11
Donostia	7:38	8:38	22:38	Bilbo	8:20	10:20	23:20

ONDARROA - BILBO			BILBO - ONDARROA		
astelehenetik ostiralera			astelehenetik ostiralera		
	lehena	azkena		lehena	azkena
A3916 Ermuatik	5:40	19:40	A3916 Ermuatik	7:10	22:10
Mutrikutik irten: 6:25, 7:25, 15:25			Mutrikuraino: 14:10, 18:10, 20:10		
A3915 Durangotik	6:10	20:10	A3915 Durangotik	7:40	21:40
Ondarroatik Bilbora zuzenean: 6:30; 7:30					
jai egunak			jai egunak		
A3916 Ermuatik	6:40	20:40	A3916 Ermuatik	8:10	22:10
A3915 Durangotik	7:10	20:10	A3915 Durangotik	8:40	21:40

GRESALAK ERRETAKO MOILLAKO TXABOLAK

Penaz jaso dugu eskutitza familian. Hainbeste urtez han, zutik iraun du behin hola, orain dela 80 urtez Debatik oinez ekarri zuten aldagela. Urteen poderioz Mollako sarreran, arrantza portuko ongi etorri txabola bihurtu zenetik beste txabola zaharren artean. Urdin-urdira da, hala pintatu genuen “Udaberri” itsasontziaren patente sobrantearekin.

Behin hola ere, ez orain asko, ibili ziren Unibertsitateko hainbat enparau, txabola hauek babestu asmoz, eskakizunak egiten desmontatu eta Itsas Museoan arrantzak ondare bezala jartzeko asmoarekin. Zoritxarrez herri hontan beti galtzen ditugu horrelako aukerak.

Penaz hartu dugu gure herriko ondareak galdu nahi dituzten agintarien erabakia. BOTA! ERAUNTSI! Herrikoak ez diren agintari eta arduradun politikoak gure herriko historiak erabakitzen.

Kontatu zidan nere aitak ia orain dela 80 urte, Mutriku herri arrantzale xumea zela, xumea diot Debarekin konparatuz non aberatsak beren aisia gune zuten, gure aitonak bere semeekin batera nola ekarri zuten Debatik idiekin tiraka aberatsak bainujantzia janzteko erabiltzen zuten kaseta-txabola zahar ondatu hura. 5 kilometroz oinez Mutrikuko porturaino. Ez asmo handiz, soilik leku bat arrantzak sortzen zituen egunokotasunaren beharrak erantzuteko. Han jarri zen 150 urte baino gehiago dituen kresalak jandako lau egur horiek, beste askorekin bezala, noizbait herri arrantzale izan zenaren lekuko.

Mutrikukoarrentzat gune garrantzizkoa izan da portua, moilla. Gaur egun herritarrentzat baino gehiago kanpotarrentzat egokitua dagoena. Doako aparkaleku bikaina “momentuz”, kirol portua, pasealeku zoragarria, arrantza portua,... Arrantza portua oraindik ere, nahiz eta euro askotako kanoen artean lehiatzen ibili, badauden, gutxi baina badaude, itsasotik, arrantzatik bizi nahi duten arrantzale eta familiak.

Galtzen ari gara behin hola gure herriari esentzia eman zion kresal usaina! Portuan mutrikuarrok ez dugu hitzik. Kofradi zaharra usteltzen lagatzen ari gara marrazo edo putre funts handi batek noiz merke hartu, goi mailako sukaldaritza edo eta kirol portuek bultzatzen duten aberats ereduko magnate batek noiz bihurtuko Mutriku Marbella. Ez dut uste mutrikuarrok hori nahi dugunik!

Portua herriarena da eta gure ustez mutrikuarrok badugu zer esan!

Pil-pilean izango dugu hurrengoko hilabeteetan portuko gaia berriro. Badakigu Eusko Jaurlaritzaren plangintzetan ez dela sartzen Mutriku herri arrantzalea izatea. Badakit ere, herri ondareak izan diren txabola, kresal ezpal horiek bota eta denbora ez oso urrunean, kirol portuko erabiltzaileentzako “luxuzko” bodegak izango direla.

Harro, ikusten nola ateratzen duten turistak argazkia kresalak erretako txabola koloretsuekin beraientzat bada ere interesa badaukate. Baten bat zutik gelditzen bada behintzat!

Xoxtorra familia

GUREKIN KANTATU NAHI BADUZU...

Bi urte badira azkeneko kontzertua eman genuenetik pandemia dela eta, baina bueltatzeko gogoz gaude. Askotan izan ohi den bezala berriro martxan jartzea ez da erreza izaten. Gure kasuan, bata edo besteko arrazoiak medio abeslari batzuek abesbatza utzi behar izan dute eta, horretaz gain, belaunaldi errelebo falta dagoela ikusita, abesbatzaren etorkizuna ere kili-kolo dago. Hain da kezagarria, koruaren desegitea ere pentsatu dugula. Baina, ez al litzateke tristeia orain arte lortutakoa galtzea? Hainbeste herritarrek parte hartu duten taldea bukatzea? Aurten 30 urte betetzen ditugu eta beste horrenbeste betetzen jarraitu nahi dugunez, abestea gustoko duen pertsona oro animatu nahi dugu gure abesbatzaren parte izatera. Edozein pertsona aurkez daiteke, baita musika prestakuntzarik eta esperientziarik ez dutenak ere. Interesa duzenok Musika Eskolara jo dezakezue eta Mª Juli-taz galdetu edo edozein abeslarirekin harremanetan jarri. Ongi etorriak izango zarete!

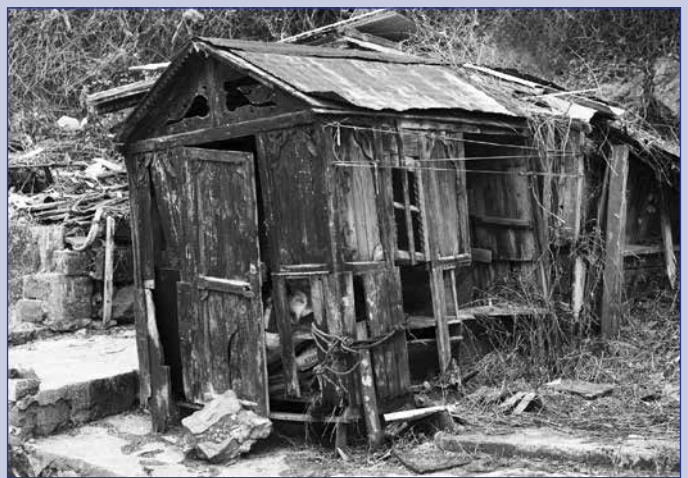
Madalen Abesbatza

Kalaputxi aldizkariak irakurleen gutunak plazaratzen ditu. Gutunak izen abizenekin bidaliko dira posta arruntez edo posta elektronikoz aldizkaria@kalaputxi.eus helbidera. Aldizkariak ez du zertan bere egin idatzien edukia.

MARINELEN TXABOLAK

ondasun material historikoa

Mendeetako harremana izan dugu euskaldunok itsasoarekin. Ezagunak ditugu Euskal Herriko arrantzaleen itsas zabaleko zein kostaldeko arrantza ohiturak, eta horiek sorrarazten zituzten industria motak, hasi bale arrantzatik eta oraindik abian dauden kontserba fabriketaraino. Gure kostan eraikitzen ziren ontziolek izan zuten garrantzia ere ezaguna dugu. Atlantikoa zeharkatzeko gai ziren karabelatik, oraindik orain, portu bazterretan arrantza ontziak eraikitzen ari zirenetaraino. Arrantzarako behar zituzten zenbait lanabes egiten ikusi izan dute gure nagusiek etxabe edo kale ertzetan. Baina badugu Mutriku marinelak erabilia izan den ondasun material bat, galtzeko arriskuan dagoena, eta beste herrietan mantendu ez dena: marine-len txabolak.

Historia

XIX. mende erdi aldera gure itsas ertzean garapen esanguratsua izan zuen turismoak, Donostian hasi eta kostako zenbait herritara hedatu zena. Erregeak hurbiltzen ziren Donostiara udaldia igarotzera, eta haiekin batera gortea eta inguruko abaniko zabal bat. Bainuetxeetako ur sendagarriak eta hondartzak ziren erakargarritasun handiena zutenak.

Orduko moralezko eta eguzkia ekiditeko ohiturak zirela-eta, zurezko gurpilak zituzten txabolak eraiki ziren hondartzetan bainua hartzeko: barnean aldatu eta idiak erabiliz hurbiltzen zituzten uretaraino, eta alderantzizko bidea bainua hartu ondoren. Mutrikuko herrian ez zegoen bainurako hondartza egokirik, baina bai Saturraranen —hotel ugari zeuden— eta alboko Deba herrian. Turismo mota horrek mende bat inguru iraun zuen, eta, ohiturak aldatu ahala, bainu-txabolak alboratuta geldituz joan ziren.

Igaro mendearen erdi aldera, mutrikuarrek txabola horiek prezio merkean erosteko aukera izan zuten, eta moilako inguru ezberdinetan kokatzen joan ziren erabilera zeharo ezberdina

emateko: arrantzarako erabiltzen zuten lanabes eta tresnak gordetzeko. Poliki-poliki multzotan kokatu ziren Zumalabepeko eremuan eta moila-berriarekin lotura zuen portu zaharreko moilan. Moila hori eraitsi zutenean gaurko kokagunera pasatu ziren: Samikollapera. XX. mendearen bigarren erdialdean tipologia ezberdineko txabolak eraikitzen joan ziren zenbait marinel erabilera berdina emanez.

Orain urte batzuk 14 txabola kontatzen ziren Zumalabepeko eremuan eta 17 Samikollapean. Egun, askoren egoera ez da hoberena, alderantziz, egoera kazkarrean daude. Hori dela eta Portu eta Itsas Gaietako Zuzendaritzak proiektu bat prestatu du ondare material hau berreskuratzeko, Xabier Alberdi Lonbide historia doktoreak egindako estudio baten oinarrituz, eta Kultura Ondarearen Zuzendaritzarekin adostuta.

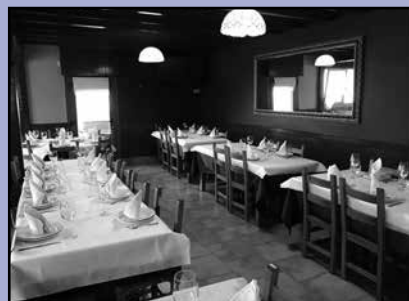
Jardueraren oinarria eta deskribapena

- Zuren tratamendua ahalik eta txikiena izango da, egonkortasuna eta biziraupena oinarri.
- Ondasunaren ezagutza handiena izan errespetu handinez tra-

Pol. ANTZOMENDI - Galdona bidea
MUTRIKU ☎ 943 60 31 86

gorritxuautoak@hotmail.com

Laranga Auzoa
Tel. 943 60 32 56
kalbaixo@gmail.com
MUTRIKU - Gipuzkoa

tatu izateko.

- Bi aspektu landuko dira: plataformen egokiera eta ondasun kultural bezala aintzakotzat hartuko diren txabolen berriztatzea. Proiektuan txabola guztien azterketa aurreikusten da.

• **Zumalabepean:**

Eremu honetan dauden txaboletatik 3 kontsideratu dira interesdun patrimonio kulturalarentzat, eta, horiekin batera, 2018an kendu zen —egoera kazkarrean zegoelako— eta kaiko biltegi baten gordeta dagoena, eta, teknikoen esanetan, patrimonio interes haundiena duena. Hauek Samikollapeko eremura mugituko direnez, tailerrean izango dira konponduak.

Eremua eraikuntzetatik libre geldituko da, ingurua garbi eta egokituta utziz.

• **Samikollapean:**

Aurrealdean dauden lehen 5 txabolak eraberrituko dira, azkena apur bat mugituz. Konponketak lekuan bertan egingo dira. Zumalabepetik mugituko diren 4 txabolak atzeko aldean, bigarren lerroan, jarriko dira. Plataformak egokituko dira kriterio zientifikoekin, beharrezko eskailera eta sarbideak eginik. Arrapala bat ere jarriko da ipar aldean, mugikortasun zailtasunak dituztenei irisgarritasuna errazteko.

Inguru fisikoan egingo diren ekintza batzuk:

- Ikusgarritasuna eta balorapena handitzeak.
- Atzealdea mugatu terenoaren hezetasuna ekiditeko.
- Txabolen sostengua hobetu eta lurreko hezetasuna saihestu.
- Hormak eta eskailera egokitu.
- Goialdeko plataforma garbitu, hustu, eta argiak eta informazio panelak jarri.
- Dauden barandak konpondu era zientifikoan eta altzaruzkoak jarri behar diren tokietan.

Txabolak konpontzeko ekintzen artean:

- Teilatuen konponketa, oholtza berreskuratuz, egun dauden txapa eta taulak kenduz.
- Itxierak berreskuratu dagoena errespetatuz.
- Oraindik nabaritzen diren leihoak berreskuratu.
- Pintura koloreak aztertu eta bukaera egokienak proposatu.
- Berrikuntzak homogeneizazioa ekidin behar du. Txabola bakoitzak baino multzoak indartzen baitu patrimonioaren balioa.

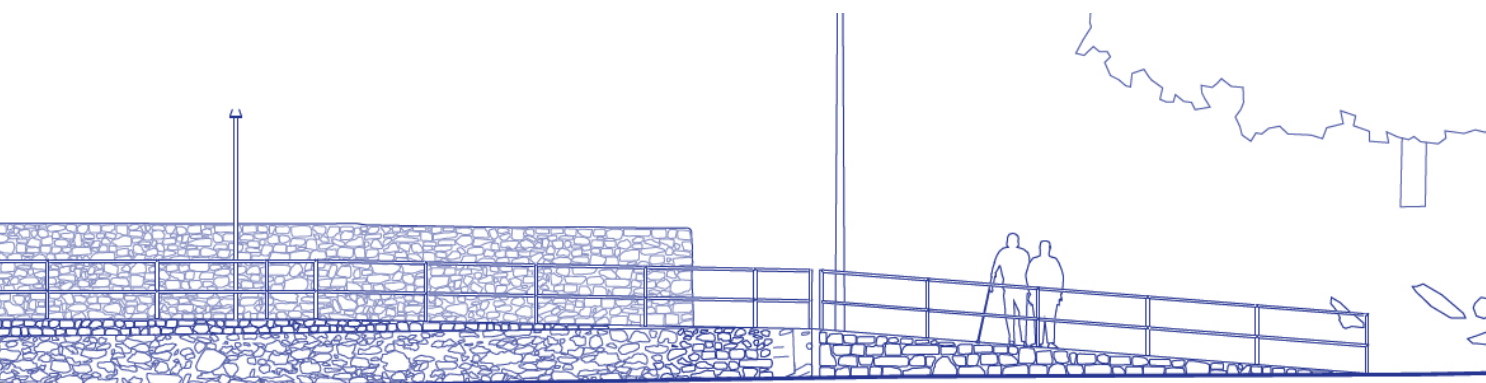
Ukiezin diren arloan egitekoak

Marinelen txabolen berrikuntza osoa izan dadin, ukiezin den alorrean ere lan egin beharko da. Horrek suposatzen du txabolen historian zehar eta gaurdaino izan duten erabileran sakontzea, eta zer pertzepzio dagoen eurekin elkar eraginean dauden edo izan diren gizataldeak. Horretarako aholku hauek ematen dira:

- a) Lan egitea Mutriku, Deba eta Donostiako bainu txabolen historia berreskuratzen.
- b) Eragiten dien gizataldeen pertzepzioaren inguruan hausnarketa egitea.
- c) Bistaratzeko eta komunikatzeko etengabeko lana egitea, hartarako diseinatzen diren osagaiekin.
- d) Historia eta mantentze lanen historia karteletan idatzi, eta Samikollapean txaboletatik libre eta heltzeko arranpa bat izango den kokagunean ezartzea.

Bibliografia:

“Las casetas de pescadores de Mutriku” (Germán Martínez Deza, 2014ko irailaren 19a).
 “Proyecto de restauración de las casetas de pescadores del puerto de Mutriku” (Landa-Ochandiano arquitectos – 2021eko apirila)

LEA-ARTIBAI

Hileta zerbitzuak - Beilatokia

MUTRIKU Tel.: 943 60 41 20

ONDARROA: Arta Bide, 24 - Tel.: 946 830 960
 Mug: 659 879 268

zure negoziaren berri
 mutrikuar guztiei emateko

KALAPUTXI

aldizkaria@kalaputxi.eus

MUTRIKUARRAK BAIONAN

Apirilaren 27an, Mutriku BHI-ko frantseseko ikasleak Baionan izan ziren. Bertan Baionako Euskal Museoa bisitatu zuten, eta gida batek frantsesez eman zizkien azalpenak. Museoa interesgarria iruditu zitzaion. euskal ondarea eta kultura hobeto ezagutzeko baliagarria. Ondoren, Baionako hiria bisitatu bitartean, frantsesez aritzeko aukera izan zuten berriro hiriko denda eta komertzioetan.

Oso esperientzia aberasgarria izan zen, datorren ikasturtean errepikatzeke modukoa.

BOULDER PROIEKTUA

Mutriku BHIko DBH 3Dko ikasleek eskaladako proiektu bat egin dute Ikastetxean erabilerarik ez zuen txoko batean boulder bat egiteko.

Gelakideek egin duten lanen artean ondorengo hauek daude: hainbat enpresarekin harremanetan jarri eta aurrekontuak landu, eskalatzailak ezagutu, zuloak egin, pareta pintatu, lurra berritu, presak kokatu, hormairudiak egin, eskada bideak eta jolasak proposatu, web orri bat diseinatu...

Hortaz, hemendik aurrera ikastetxean kirola egiteko leku berri bat dago.

Etorri eta probatu!

PLAZA ANDREAK

Plaza-gizona eta *Plaza-andrea* esatean, badirudi bi hitz hauek bi esanahi desberdin hartzen dutela, baina ez dute zertan. Horregatik Plaza Andreak izenburua jarri diogu honi. Plazan, esan nahi duena da, leku publikoetan, etxe barruko lanetatik kanpo. Herriko emakumeek hainbat ekimenetan jardun zuten: ongizatean, kulturegintzan, politikan... aurreko mendean Emakume Abertzale Batza-EABren bidez. Beharbada lehen aldiz plazaratu ziren andrak izan ziren, modu orokortu eta antolatuan bai behintzat.

Aurtengo maiatzaren 100 urte bete da sortu zela EAB, hala irakurri dugu prentsan eta sare sozialetan. Mutriku, 1932ko maiatzaren 15a izan zen EAB-ren egoitzaren inaugurazio eguna, Tranpa kaleko Montalibet Jauregian. Lehen Batzokia ere, urte eta egun berean zabaldu zenez, pilotalekuan mitina antolatu zuten, Jose Antonio Agirre eta Julene Urzelai hizlari zirela.

Tomasa Arkotxa herritarra ekarriko dugu gogora, bera izan baitzen EABko idazkaria Mutriku. Eta nola diren gauzak... ordura arte aureskua gizonena izango zen, zeren eta, besteak beste, lehen aldiz herriko plazan aureskua egin zutenetako bat izan zelako Tomasa.

Testigantza batzuk badaude jasota, esate baterako Itziar Andonegirenak Kalaputxin, eta badakigu emakume mordoa ibili zela herriko zereginetan, antzerkigintzan, idazketa-irakurketak bultzatzen, eta abarretan. Orduko gazteak ziren, Bigarren Erre-

publikaren sasoia zen, indarrez bete-beteak zeuden eta etorkizunerako esperantza haundiarekin, nahiz eta gero faszismoa dela eta gainbehera joan zen mugimendu hura dena.

Irakurle hori: Akordatzan baldin badituzu kontakizunak edo etxean baldin badituzue jasoak idatziz, edo argazki bidezko testigantzak, GORDE! Orduko (eta gaurko) gorabeherak oso-oso interesgarriak lirateke, eta beharrezkoka ere bai. Emakumeen aktibitateen informazio haiek, era guztietakoak direla ere garrantzitsuak dira, historiari emakumearen ikuspegia eransteke, eta lan hau guk geuk lehenbailehen egitea onena. Beraz, animo, jaso eta gurekin kontaktuan jarri.

emakumeakmutrikunabian@gmail.com

Jose Mª Altzibar etorbidea 1
Tel. 943 60 31 54 · alazne.optika@gmail.com

Alexander Elezgarai Agirrebengoa

· instalakuntza elektrikoak · domotika · telekomunikazioak
· mantenu eta muntaia elektrikoak · argiztapen diseinua

638 713 685 · alexmutriku69@gmail.com · Mutriku

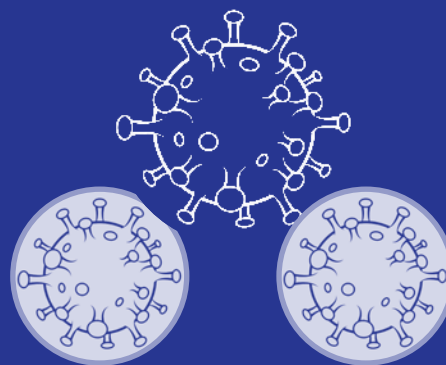
OMENALDIA ETA IKASTETXEEN ARTEKO TOPAKETA ABIAN

Entsegua egiteko gogotsu datorkigu Mutrikuko Rugby Taldea (MRT). Pandemiaren ondorioz egindako etenaldiaren ostean berriro heldu diote errugbizaileek jardunari. Ligako hainbat partidu eta aparteko topaketa jokatu badituzte ere, ikastetxeen arteko topaketak eta omenaldia utzita zituen taldeak. Baina, egoerari buelta emateko asmoz, ekainaren 11n Jesus Mari Zubikarai omen-duk dute: Mutrikun errugbiaren sustatzaile izan zena. Aurtengoan, Getxo eta Ordiziko taldeak etorriko zaizkigu omenaldira, eta herriko taldearekin batera burutuko dituzte elkarren arteko norgehiagoka. Horrez gain, ikastetxeen arteko topaketa martxan da: pandemiaren aurreko urteetan egin ohi zen bezala, Mutrikuko, Ondarruko eta Debako ikastetxeetan errugbiari eskainitako saioekin bultzadaxo bat eman nahi zaio kirol honi. Eta, ekainaren 9an, ikasleek San Miguel zelaian Rugby-Tug Topaketa izango dute. Bertara, Debako Luzaro ikastetxeko, Ondarruko Zaldupe ikastetxeko eta Zubi Zahar Herri Ikastolako, San Miguel ikastetxeko eta Mutrikuko Goizeko Izarra ikastetxeko ikasleak hurbilduko dira; hain zuzen ere 5. eta 4. mailako ikasleak. Guztira, hamabi bat talde osatuko dituzte gerturatuko diren 230 bat ikasleekin. Eta, nola ez, bukaera hirugarren denbora betez emango diote bertaraturako ikasle, irakasle eta antolatzaileek. Bestalde, MRT-k herriko zein inguruko ume eta gazteak errugbia praktikatzera animatzen ditu, beti ere helburu nagusia ongi pasatzea dela azpimarratuz.

COVID-19: HOR DAGO

Osasun agintaritzak Covidarenn inguruan hartutako azken neurrien ondorioz, zaila gertatzen da egiazko informazioa ematea birusaren hedapenaren berri izateko. Orintsu arte Osasun sailak emandako datuei begiratu eta haietatik ondorioztatzen genuen herriaren egoera. Orain, berriz, datuak interneten ikus badaitezke ere, horiek ez digute errealitatearen islada ematen. Izann ere, Covid-en positibo ematen duenak ez baitio inori ezer jakinlarazi behar. Kutsatuz gero, egun batzuetan etxean gelditu eta gogortutakoan, kalera. Batzuek horixe ere ez: lehenengo egunetik kalera, jende artera, hori bai, musukoa jarrita. Hortaz, Osasun sailak maiatzaren 16an emandako azken datuen arabera, Mutrikun 451,64ko intzidentzia tasa dugu, gorrian. Baina errealitatea beste bat da. Kasu guztiak zenbatuta baleude, zenbatean legoke intzidentzia-tasa? Ziurrenik, pandemia aldiko garai gogorretan bestean.

TEKNOLOGIA BERRIAK MUSIKA PEDAGOGIAN

Joan den ikasturtetik Mutrikuko Udal Musika Eskolak pedagogia berri bat jarri du martxan Musika Mintzaira erakusteko (aulavirtualmusica.com). Web aplikazio baten bidez, internetera konexioa duen edozein ordenagailu, mobil, edo eta tabletaren bitartez ikasleek notak eta erritmoak ikasten dituzte. Metodologia hau erakargarriago egiten zaie eta errazago barneratzen dute ikasgelan lantzen diren konzeptuak.

Aplikazioa 5 ataleetan dago banatuta: erritmoa, diktaketa, ikasgaiak (irakurketa eta entonazioa), teoria eta jokua (horien bitartez beste ataleetako gaiak lantzen dira).

Bestalde, DJ eta informatika musikala klaseak ere ematen dira. Ikasgai hau taldean ematen da eta ordubeteko

saioak izaten dira. Ikasgai hau egin ahal izateko gutxienez 12 urte izan behar ditu ikasleak. Ikasgai honek aukera asko eskaintzen ditu: DJ, partituren edizioa eta/edo konposizioa, maketak eta/edo bideoklipak grabatzea eta abar, ikasleen interesaren arabera landuko diren edukiak.

Musikatresna berria - Bateria

Hurrengo ikasturtetik aurrera, musikatresna berri bat eskainiko da Mutrikuko Udal Musika Eskolan: Bateria. Beste musikatresnekin bezala, ikasleek ordu erdiko saioa izango dute eta dagokion taldeko ikasgaia (bertan, perkusiozko beste musikatresnak jo ahal izango dituzte: tinbalak, bongoak, xilofonoa...)

ASTIGARRAGA ANAIK, S.L.U

ERAIKETAK

Tel.: 943 60 40 86 / 667 411 938

e-mail: astigarragamutriku@outlook.es

Txurruka Tteak., 28 behea - 20830 Mutriku (Gipuzkoa)

Pol. ANTZOMENDI - Galdona bidea
MUTRIKU ☎ 943 60 31 86

gorritxuautoak@hotmail.com

MUTRIKUKO KULTURA ANIZTASUNAK IKUSGARITASUNA BEHAR DU

25 urte, bizitza oso bat. Horixe eraiki du Sandrak Mutrikun. Izen osoa Sandra Silvana Cordova Castro du eta jatorriz txiletarra da, Puerto Natales izeneko herri batekoa, Patagoniaren ondokoa. Urte hauen ondoren oraindik ez da bi gauzatara ohitu: beroa eta aldapak. Tartetxo batez Sandrarekin hitz egiteko aukera izan du Kalaputxik.

Nondik zatoz, noiz iritsi zinen Euskal Herrira? Zer dela eta?

Txiletarra naiz, Puerto Natales izeneko herri batekoa. 1991 urtetik nago Euskal Herrian, 1991ko martxoaren 10ean iritsi nintzen; Ondarrun eman nituen lehenengo 5 urteak eta gero heldu nintzen Mutrikura. Nire senarra izan zena ezagutu nuen Txilen eta hona etorri ginen bizitzera. Maitemindu egin nintzen eta dena utzi nuen hona etortzeko. Bi semeekin etorri nintzen, Miler eta Jose Marirekin. Geroago, arrazoi pertsonalengatik banandu egin nintzen eta banaketa horren ostean etorri nintzen Mutrikura. Berriz ezkondu nintzen eta nire seme gazteena, Alex, jaio zen. Azken erlazio honek ere, baina, ez zuen funtzionatu. Arazoak suertatu diren guztietan, beti izan dut argi nire semeak di-rela niretzat garrantzitsuena, beste edozeren aurretik.

Nolakoak izan ziren lehen urteak hemen?

Ondarrun pasa nituen urteetako batzuk zailak izan ziren. Kanpotik gatozenoi, askotan, ez gaituzte berdin begiratzen, nik hori sentitu izan dut. Aurreiritziek pisu handia dute, nire kasuan behintzat hala izan zen. Eragin handia izan zuten nigan besteen begirada eta hitzek, joan egin nahi nuen baina pentsatu nuen «zergatik joan behar naiz hemendik, nik hemen gelditu nahi badut?».

Zergatik erabaki zenuen Mutrikun geratzea?

Mutrikura laguntza eske etorri nintzen, arazo pertsonalak zirela eta. Orduan nirekin nituen bi semeekin etorri nintzen eta zuzen-zuzenean udaletxeko gizarte-langilearengana izan zen. Pilo bat lagundu zidan. Mutrikunn beti sentitu izan naiz lagunduta, ezagutu dudana jendeak oso ongi tratatu nau eta lana eman dit. Gaur arratsaldean duela 25 urte lehenengo lana eman zidan emakume berarengana noan lanera! Askok daukat eskertzeko Mutrikuko jendea, asko lagundu nau behar izan dudan.

nean. Ateak ixten zitzaizkidala sentitu beharrean babestuta sentitu naiz.

Bizi bat eraiki duzu Mutrikun. Nola gertatu da? Zerk lagundu duzu?

Hasiera gogorra izan zen, Txiletik ilusio batekin etorri nintzen eta okertu egin ziren gauzak. Eutsi egin nuen, eta azkenean aurrera egiteko borrokatzea erabaki nuen, ez zegoen besterik. Jendeak ezagutu ninduen arte ez nuen lortu laguntasun ingururik eratzea, baina egia esan hori nahiko azkar egin nuen. Agian naizen modukoa naizelako, oso irekia. Toki askotan egiten dut lan eta, zorionez, oso harreman ona daukat nire lankide guztiekin. Garbiketa sektorean aritzen naiz, hainbat tokitan. Askok mugitu behar izan naiz lana lortzeko, asko jarri behar izan dut nire aldetik ere; lana beti izan da nire lehentasun nagusietako bat.

Familia Txilen duzu? Buletatu zara bisitan zure herrira?

Bi seme ditut Txilen, Christian Nicolás eta Patricio, bilobak ere badituzte han. Ama eta neba-arrebak ere badituzte han, zortzi, lau neska eta lau mutil. Distantzia gogorra egiten da, familia osoa han daukat eta. Ama ere adinean aurrera doa, duela gutxi itsu geratu da, eta denbora luzean ez ikusi izanaren pena daukat. Joateko gogo handiz nago, duela zazpi urte joan bainintzen azkenengoz. Bidaia oso garestia da; han egotea ez da dena, badaukat non geratu, noski, baina hegaldia oso garestia da eta bidaia gutxi gorabehera hogeitabi orduko da. Ea aurtengo udazkenean joateko aukera dudana; lan eta lan nabil, esfortzu bat egiten, familia bisitatu ahal izateko.

Ikusten al duzu Txile eta Euskal Herriaren artean antzekotasunik? Kultura, ohitura...

Klima aldetik, adibidez, aldaketa handia igarri nuen hasieran. Nire herrian hotz handia egiten du; Puerto Natales

MUTRIKUKO TANATORIOA

Albia
EHORZKETA ZERBITZUAK

Iriagirre z/g

Tel.: 646 351 352 - 943 60 47 78
943 20 10 95 (24 ordu)

POTERO

DENDA.....943603643
OKINDEGIA.943604512

Patagonia ondoan dago. Ia-ia Antartida aldamenean bizi nintzen ni! Udan ere ez gara bainujantzian joaten hondartzara, arroparekin beti, bestela izoztu egingo ginateke. Gogoratzen dut 1991 urtean lehenengoz Madrilera iritsi nintzenean neguko botak jantzita etorri nintzela, 45 gradu-ekin! Semeak arropa epel eta berokiekin... Denda batera sartu behar izan ginen udako arropak erostera. Han ez dago berorik, Santiago hiriburuan egiten du bero handiena. Oso gaizki pasatzen dut hemen bero handia egiten duenean, 25 urte ondoren ere ez naiz berotan ohitu!

Kulturartekotasun mahaiko kide zara...

Egia esan bada denbora ez naizela bileratara joan, lan kon-tuengatik gehienbat ezin izan dudalako... Hala ere, oso interesgarria iruditzen zait. Guretzat ere —«guretzat» esaten dut hainbat herrialde desberdinetako jendea biltzen ga-relako bileretan— garrantzitsua da jatorriz hemengoa den jendeak gure sustraiak zeintzuk diren ezagutzea. Horretarako aukera politak dira kulturartekotasun mahiak antola-tzen dituen ekintzak eta mutrikuarrek ere gogoia izatea gure ohitura eta kulturak ezagutzeko. Mutrikun bertan kultura desberdin pila bat dugu, nahiz eta askotan gu konturatu ez, eta uste dut behar zein merezi duten ikusgarritasuna eman behar zaiela.

Mutrikutik gehien gustatzen zaizuna zer da?

Dena gustatzen zait... aldapak izan ezik! Kar kar kar! Babes-tuta sentitzen naiz hemen, etxean sentitzen naiz. Beti esaten dut hemendik mugitu beharko banintz zuzenean

Txilera joango nintzatekeela, ez dut neure burua Euskal Herriko beste herri batean ikusten.

Non ikusten duzu zure etorkizuna?

Hemen. Nire familiaren falta somatzen dut, noski, baina uste dut hemen ditudan hiru semeek gehiago behar nautela Txilen ditudan familiakideek baino. Noski, ahal dudanetan haiei ere laguntzen diet eta beraiekiko harremana manten-tzen dut, baina uste dut hemen egotea tokatzen zaidala. Duela zazpi urte bisitan egon nintzenean bi astetara jada bueltan etorri nahi nuen, semeengana, arraroa izan zen, bitan zatituta sentitu nintzen. Nire biloba ere hemen daukat, Paula. Bera da nire bizipoza. Sei urtetxo ditu, polit-polita da, on-ona... Zer esango dut nik ba!

Urte hauen guztien ondoren, mutrikuarra zarela esan dai-teke?

Bai, bai, zalantzarik gabe. Eta nire semeak, zer esanik ez! Esan dizut lehen, ez nintzateke beste herri batera joango, Mutrikun poz-pez nago. Nire sustraiak txiletarrak dira, baina ni mutrikuar sentitzen naiz, bihotzez.

Amaia Aberasturi

Natura nire inspirazio iturrietako bat da

Ondarroan erakusketa egin berritan bildu gara Amaiarekin. Mutrikun bizi den gernikarrarekin. Mutrikura etorri zen bizitzera duela hamaika urte ta gustura bizi dela dio.

Noiz hasi zinen artisau kontuekin?

Arte Ederrak ikasi nituen arren, lanbidez administraria naiz; artea eta honen inguruan sortzen den guztia zaletasuna dela esan nezake. Gogoan dut eratu nuen lehenengo erakusketa 1990ean izan zela Bilboko Juan de Larrea Aretoan eta hurrengo 18 urteetan (azkena 2008an Durangoko Arte eta Historia Museoa) taldeen arteko bost erakusketatan parte hartu nuen, eta banakako hamahiru erakusketa antolatu nituen. Baina arteak ez du jaten ematen, artetik ezin bizi, beraz, egun erdiz administraria naiz eta beste denbora guztia sormenari ematen diot. Durangoko Museoko erakusketa hartatik aurrera ez nuen ezer egin, eginak nituen lanak etxeko ganbaran gorde eta han izan ziren, hautsak hartzen. Urteak pasa eta 2018an Mutrikun bizi nintzela lagun batekin palaz jokatzeko ohitura hartu nuen, hura zen nire orduko zaletasuna. Nire laguna gaixotu eta bapatean zer egin ez nekiela aurkitu nintzen, orduan gogoratu nintzen eginak nituen gauzetaz eta berriak egiteko asmoa eta gogoia piztu zitzaidan. Autoa gordetzen nuen lekuan banuen nire tailerra antolatzeko aukera eta halaxe egin nuen. Hondartzara joan eta itsasoak zekartzan zurak edo egurrak jasotzeari ekin nion.

Zura da zure bitarteko nagusia...

Zura batez ere... harriak noizbehinka. Batuta neukan zurarekin artelanak sortzen hasi nintzen. Hamar urte ezer egin gabe pasa ondoren, bapatean sortzen hasi nintzen, eta 2018ko irailan Mutrikuko Zabielen erakusketa antolatu nuen, urtariletik iraila bitartean sortutakoa erakusteko. Aingurak izan ziren egin nituen gehienak, ondoren hasi nintzen kasetak (etxolak) egiten, eta ustekabeko arrakasta izan zuten kasetek... eta gaur arte. Zabielen bi erakusketa egin ditut, Ondarrun beste hiru, Eibarren bat, Lekitxon beste bat ...

“*Herriko ume batek
Olentzerori nire kaseta bat
eskatzeak hunkitzen nau*”

Inspirazioak lanean harrapatzen...

Gauetan ez dut lorik egiten... burua beti martxan izaten dut, eta nagoen lekuan nagoela, beti izaten dut zerbait ideiak idazteko, autobusez lanera noanean... bizikletan noanean... burua beti martxan. Nire lokalean ideien zerrenda daukat eta ideiak sortu ahala joaten naiz idazten. Ideia gehiago ditut egiteko denbora baino.... Sormen lanak asko betetzen nau.

ARRIETA
AUTOZERBITZUA

Aliprox

J.M. Altzibar etorbidea · 943 60 31 01

APALLU
ITURGINTZA

Telf.: 600 316 381 - 943 02 98 61
San Agustín,3 - Mutriku

apallu@apallu.es

www.apallu.es

“*Nik hala nahi izan arren, oso zaila da artetik fakturak ordaintzea*”

Eskuratzen duzun materialak esaten dizu zer sortuko duzun...

Gehienetan hala izaten da, hemen kalatxori bat... hemen itsasoa... hemen balea...: egurra ikusi ta lana amaituta ikusten dut. Denborarekin sormen berriak etorri dira: eguzkiloreak, giltzen zintzilakakoak, errotuluak... Azken hauek oso harrera ona izaten ari dira, errotuluak adibidez, euskaraz egiten ditudanez batzuen arreta izan dute, ohikoa ez delako edo... Kasetak, berriz, pertsonalizatuak ere egiten ditut. Eta hau esanda gogoratu naiz nola herriko ume batek Olentzerori eskatu zion nire kaseta bat, bere izena jarrita. Ez da hunkitzeakoa?

Erabiltzen duzun materiala...

Hondartzetan eta haitzetan jasotzen dudana izaten da, batez ere zura, batzuetan sokak, buxak, boluak... Hauek ez dira askotan agertzen. Zuraren prozesua luzea izaten da garbitu behar delako. Eguzkiloreak, berriz, birziklatutako kartoiekin egiten ditut. Hortaz aparte silikona, lokarriak, margoak eta antzekoak erosi behar, noski.

Zure lekuri kuttunena...

Hirugarren hondartzatik Saturraran bitarteko hori... zoragarri da, baita neguan ere, baina badituz beste batzuk ere, baina ez da komeni denak esatea! Ondarbeltz ere gozagarria gertatzen zait. Hona goizean goiz joan behar da, garbitzaileak pasa aurretik. Marea biziak direnean altxor gehiagorekin topatzen naiz.

Naturarekin duzun harremana...

Bakardadea eta natura oso gustuko ditut. Hiri handi batean ezin izango nintzateke bizi. Hirira joan beharra izaten dudanean, egin beharrekoa egin eta segituan naiz bueltan, zarata eta jendetzak ez ditut gogoko. Bizikleta hartu eta itsas bazterretan ibiltzea dut gustuko.

Itsasorako zaletasuna nondik datorkizu?

Familia Urdaibai ingurukoa izateak badu bere zera. Nire aita itsas kapitaina izan da, baita osaba ere, Aitita marinela... gure etxean beti izan dugu harremana itsasoarekin, beraz, hortik ere zerbat izango da.

Zure lanak non eskura ditzakegu?

Mutrikun Sabina dendan. Bestalde, maiatzetik abendura bitartean hileko bigarren larunbatean ospatzen den Merkatu Txikian. Oraingoz Mutrikun baino ez, baina banabil bueltak ematen hemendik kanpora ere zabaltzeko nire lanak. Beste azoketan saltzea ere pentsatzen ari naiz...

Edo, aaberasturi@hotmail.com posta elektronikoan. Munduko zortetik onena opa dizugu Kalaputxitik.

“*Herriko merkatu txikia
aproposa da nire lana
ezagutarazteko*”

Camping
Galdona
JATETXE ETA ERRETEGIA
Galdona Baserria
eguneko menua
daukagu
Tel. 943 60 35 09 MUTRIKU

ERAIKUNTZAK
OLATZ, S.L.
Igeltseritza orokorrean, Txalet, Erreforma...
Tel. 943 60 44 10 / 670 41 42 23 - 24
Olatz Auzoa, Urrestieta Baserria - 20830 Mutriku (Gipuzkoa)

Bernabeneko etxia

Gure kulturaren etxia ez da bizitoki hutsa, ez horixe! Izana eta izena ematen diguz. Eta mundura salto egin aurretik, entsaio-gela egokixa ere bada. Umetatik etxian ikusi eta entzundakuak betiko eramango ditxugu goguan, bihotzian. Sasoi baten herriguneko azken etxia zan Bernabenekua, edo lehelengua, nundik begiratzen dan.

Bernabe-Enea

Ederrak ziran barixakuak, kolorez aldatzeko egunak. Merixendia hartuta, Bilbo grisetik ertetzen gendun laurok, kantu-kantari, Mutriku berde eta urdiña noiz bistatuko. Umia izan arren errez konturatzen nitzan kotxez egindako jua-eterri haretan muga ikusteziñ asko pasatzen genduzela.

Bilbon Mutrikuko euskeria ahuan, erdi gipuzkuarrak; Mutrikun, berriz, bilbotarrak. Beti deserrixan. Oñi azpira begiratuta ere aldia ez zan makala! Batian, asfaltua eta espaloiak, bestian, lurra eta galtzada-harrixak.

Baiña, alde haundiz, etxiak eta etxe inguruak ematen zien gozamenik haundixena. Ez daukadaz ahazteko hango bazterrak, hango misterixuak eta... printzipalena, famelixakuak. Hiru belaunaldi, eta, jakiña, hamaika kontu.

Gerora ikasi det sentsazio eta bizipen harei izena jartzen: bistarako gozagarria zana *paisajismua* da; belarrirako gozagarria, berriz, *euskeriaren arnasgunia*; eta, etxiaren tiradizua, azken baten, *belaunaldixen* arteko hartu-eman da.

Mutrikun *ezizenak* kokatzen ginduzen kale eta etxien geografixan, izan ere abizena baiño askoz ere etiketa erabilgarriagua zan. Bernabenekua. Kandido aitxonaren aitxa izan zan Bernabe Arrieta Alkorta (1873-1956), baiña guri ez ziguen ezizen hori esaten birraitxonagaitxik, ez, etxiagaitxik esaten ziguen hola. Etxiak batzen ginduzen eta etxiak bataiatu. Arrietarrak baiño Bernabenekueguak giñan gu.

Izenak aukeran

Bernabe Arrieta 1897. urtian ezkondu zan Josefa Oñederra Basurkorekin (1873-1957). Hasieran andra-gizonak Villa Mariaren aldameneko etxian bizi ziran, Debatik Ondarruarako kamiñuaren aldamenian. Bertan jaixo zan esate baterako Candido Arrieta Oñederra (1903-1979), geure aitxona, *en la casa contigua a la villa Yordi*.

Josefa Oñederraren aitxa, Jose Oñederra Aranberria (1833-1907), errementaria izan zan, baitxa bere aitxona ere: Jose Luis Oñederra Idiakez (1803-1884). Jose Luis Arruan jaixo zan, eta ezkondu eta segitxuan jua zan Mutrikura, orduetik agertzen zaku burdiña lantzen. Eleiz atzian zakaen errementaria Oñederratarrek, gerora Bernabeneko etxia egin zan tokixan. Hona hemen etxe eta errementaria haren deskripziua (1904): *“casa llamada Eleisburu, situada en el camino que detrás o del costado de la Yglesia parroquial de la villa de Motrico se dirige a la carretera de Ondarroa, con una fragua contigua y huerta inmediata...”*. Etxe aldameneko parajiak ere ixa izen bera zakan: Eleisburua, *las viñas o heredades de Eleisburua*. Edozela ere, izen argixa, *“eleiz(a)+buru(a)”*. Eleizaren goiko aldiaren egotiak ematen zixuen izen hori.

1907. urtian Jose Oñederra hil zan, Josefaren aitxa eta Bernaberen aitxagiñarreba. Josefa Oñederraren ahizta bati suertatu zakon herentzian etxia eta errementaria. Baiña 1924an Bernabe eta Josefa andra-gizonak egin ziran etxiaren jabe. Egoera txarrian zauala-eta erabaki zeuen etxe berrixa egitxia. Haura izango zan euren bizileku berrixa.

1926ko ilbeltzian, etxia amaitzeko zauala, hola eman zoan horren berri lñaki Iriondo “Arno-Mendi”k: *“Oraintxe ia amaiñ da Arrieta’tar Bernabe jauna egiten ari dan etxe berri polit-polita. “Nere Txokoa” izena, egoki litzaioke”*. (Argia, 1926-01-17).

Eraikuntza-lanak amaitxutakuan, “Nere Txokoa” izenarekin ez, beste izen batekin agertzen zaku etxia dokumentazian: *“casa llamada Errementaricua con su huerta (...) compuesta de planta baja, tres pisos altos y el camarote o buhardilla”*.

Izen gitxi ziralakuan, beste izen batekin egin degu topo: *casa Elesoste (Eleizoste)*. “Eleisburu” izenaren kasuan bezela, eleiz ostian edo atzian zaualako.

Baiña, bada beste izen bat aitzatu ditzugunak baiño askoz ere ezagunagua, eta gaur arte ailegatu dana: “Bernabe-enea”. Ahoz *Bernabeneko etxia* esaten zakon, bai lehen eta bai orain, baiña kartetan-eta, bere kaliak izenik ez zakan sasoitxik hasitxa, “Bernabe-enea” idatzi izan da. Gure herrixaren izenaren onduan etxiaren izen hutsa idatzia nahikua zan gutunak ondo ailegatzeko. Etxia daguan kaliak ez deu izenik euki harik eta 1948. urtian *Domingo Ibaibarriaga* izena jarri zixuen arte.

Izena dala eta ez dala, aitzatzeko moduko kontu bat: etxe hori daguan tokitxik hurre Errementarikua izeneko beste etxe bat egon zan 1802. urtera arte, *casa llamada Errementaricua*. Eleizia erakitzeko bota ei zeuen.

Bernabe-enea

Aitxona Candido gazterik hil zaten, hiru urte baiño gitxiago nakazela. Amona (Mercedes Jauregialzo Egiguren, 1911-1989), berriz, zorionez, gerotxuago jua zan. Suerte haundixa izan zan, urte batzuk behiñik behin, bere aldamenian egotia. Langillia, ifloregaitxik gaizki esaten ez zakixena, eta ezpaiñetan irribarre eternala zukana. Aitxonaren faltan, nire kasuan, haren tokixa tio Antonio maitxagarriak bete zoa, Antonio Arrieta Oñederrak (1910-1999). Haura inguratu ezker ez zan faltako zirixa, umoria edo pasadizo xelebreren bat.

Bernabeneko etxiak, esan bezela, bodegaia, hiru pisu eta ganbaria zakazen. Bodegan sagardaua gordetzen zan; urtian-urtian etxeko sagastixetatik hartutako sagarrak batzen ziran, Santa Elenarako bidian (Basaillunen), Elorretan, Antsomendi aldian... Batutako sagarrak Mendixaneko tolarara eruaten ziran eta gero handik ekarritxako sagardaua Bernabeneko bodegako kupeletan gordetzen zan. Sagardaua gozo-gozo zauala etxeak txarria hartu eta kupeletik betetzen zeuen, bazkaltzeko-eta. Aurrerago, botillatan sartzen zeuen sagardaua. Bodega hartan, kutxa haundi baten, Txirritxak sokak, amuak eta antzekuak eukitzen zitxuen, eskatzen zeuenei saltzeko.

Pisu banatan Bernaberen hiru seme-alaba bizi ziran beuren famelixekin: lehelenguan Juan Arrieta (1906-1994), bigarrenian Txomin Arrieta (1901-1984) eta hirugarrenian Candido, geure aitxona. Azken pisu hartan Bernabe eta Josefa ere bizi ziran, baitxa tio Antonio ere.

Ganbaran, batzuen eta bestien trastiak topatu zeikezen. A! eta baitxa sagar pillua ere: geza-gorrixak, urdin sagarrak, errege-sagarrak... Gabon-madarixak ere ez ziran falta.

Etxe ingurua

Etxeko lorategitxik gora eginda txarri-tokixa ere bazauan. Urtero hiltzen zan txarrixa Bernabean. Jai haundixa izaten zan haura. Manuel Arrizabalaga karnizerua etortzen zan txarrixa hil eta osteko lanak egitxera. San Juan Txikiko Juana ere juaten zan olestak egitxera. Fondaberrikuei eta inguruko auzokuei txarri-xak erregalatzen zixuen. Partitzeko, aza-ostro baten kurioso-kurioso jartzen zitxuen urdai puxketia, olestak, txorixuak...

Etxe bueltan kolore, usain eta soiñu ugariko unibertso erakargarria zauan: lorategixa –guk jardiña esaten giñon–, baratzia, fruta-arbolak, ur-depositxua, dindandua, bolatokixa...

Begixak itxitxa ere garbi ikusi neikez tio Antonioren tomate ederrak, gaztela-zozuek amorrauta jaten zitxuen kakixak, txabola aldameneko San Juan madarixak... Belarrixak tapauta ere oraindik ere entzun neikez ur-depositxura botatzen genduzen harrixen zaratia, gastautako albertxigo hazurrarekin egindako txistuaren soiñua, etxe aldameneko makal altuaren –txopua

Josu Larrañaga Arrieta, Mertxe Arrieta Jauregialzo, Mercedes Jauregialzo Egiguren eta Leire Larrañaga Arrieta

esaten giñon– ostruek haiziarekin ateratzen zeuen zaratia, etxe-ko eskailleta-buruan zauan freskerako atetxuak ateratzen zoa karrankia... Sudurra tapauta ere errez ailegatzan zatez, etxetik kalerako bidian, pasaran eskuarekin ikututako *hierbaluisak* lagatzen zidan usain ederra, bedarra moztu ondoko usaiña, eurixa egin da geroko lur usaiña, odoldixarena...

Entzundakuak

Etxia toki bat da, bistan dago, baiña hori baiño askoz ere gehixo da. Gure aurretik bizi izandakuen esaerak, pasadizuak eta ohitxurak entzutiaren poderioz geure egitxan ditzugu, eta hola osatzen da gure izana, familixarengandik ikasitxako begiratzeko modu jakiñ hori.

San Jose eguna bazkari eder batekin ospatzen zan Bernabean, Josefa Oñederrak (1873-1957), Bernaberen andriak, Arantzamendikuei arkumia enkargatu eta gustora egoten ziran, zahar eta gazte, danak alkarrekin.

Egurrezko eskailletak-eta arenatu egitxan ziran, Agustiña “Maldomin”ek laguntzen zixuen lan hortan. Ixa etxekua zan Agustiña, eta Josefarekin kontu-kontari ibiltzen zan, Singer makiñiarekin josten jarduten zeuen bitxartian.

Mariñelen andrak arratsaldeko bostak aldian hurreratzen ziran eleiz atzeko kalera arrain txikixa saltzera, *kabra feskuak!!* Antxobia, berriz, Ondarruatik etortzen ziran arraindunei erosten zixuen. Hamabixetako autobusa hartzen zeuen andra harek eta Bernabenekoren batek, fuentia eskuetan hartuta, katillukada bat, bi edo hiru... erosten zixuen.

Bernabe gizon haundixa ei zan, haundixa eta jenixo haundikua. Itxura zakar haren atzian, baiña, bihotz oneko pertsonia zauan. Itziar Andonegi zanak, baten baiño gehixotan, bi pasadizoren berri eman zidan:

“Sor Guadalupek esaten zigun *“iros donde Bernabé que os dé flores”*, maiatzian, Amabirjiñiari ipintzeko lorak, eta txirriña jo, atiari eragin eta: *“Sor Guadalupek esan deu emateko lorak”*. *“Esan ipintzeko berak, leku ederra daka-eta!!”* Baiña eman egitxan zigun beti, baiña hori esan gabe behin ere ez. Emango ziguzen lorak eta bueno, Bernabe konforme diar egin zolako eta Sor Guadalupe konforme lorak zakazelako”.

Eta bestia: “Zapata-egintzaillia zan, zapatak neurria egitxan zitxuan gure aitxak. Bernabek juanete haundixa zakan eta, jakiña, erositxako zapatak miña ematen zixuen eta Nikaxio zapateruak egitxan ziozen neurria, eta gerra denboran gure aitxa egon zan San Juan de Luzen lau urtian, eta zurengo aitxonak esan zion Aniri, *“neska, noiz diatorren aitxa?”*. *“Ez dakit ba nik”*. *“Esain etortzeko, zapaten biharrian nauala-eta”*.

Bilbotik Mutrikura juaten zan ume harentzat Bernabean dana zan desberdiña: itxurriko urak beste gusto bat zakan, udaberriak bizixaguak ziran (ernarak ixa sukaldereiño sartzen zakuzen), Madalako astuaren arrantzek goizaldia alaitzen zien, mendixan batutako maillubixak ezin zeikezen beste ezerekin konparatu... Gauza txikixekin gozatzen ikasi noan orduan, Bernabean, Bernabenekuekin. Nekez ahaztuko zat hori.

Josu Larrañaga Arrieta

ZIRIAKO ANDONEGI

mikroipuin lehiaketa 2022

Berandu

Ohean ezinduta nagoela, azken aste hauetan ezinean zu imajinatzen zaitut, Joxe. Etxean arrotz, zure arrantzale esku zartatu-ekin, garbigailuaren botoiekin ezin asmatuta. Berdin mikrouhin labearekin edo telebistarekin. Eskola zaharrekook teknologiak ez ditugu menperatzen. Lagundu nahi zintuzket baina premian dagoena gaur neroni naiz.

Alabak etxean izan ditugun bitartean, nolabait moldatu izan gara makina txatxu horiekin. Etxean egonda, nik ere denborarekin ikasi dut haiek gobernatzen baina zuretzat jada, beranduegi zen.

Gaur, haserretuko zaren arren, teknologiaren bidez lagundu nazazun eskatuko dizut. Gaur bakarrik, Joxe.

Itzali ezazu nire ondoko makina txatxu hau. Arnasten artifizialki mantentzen nauena. Niretzat ere, berandu delako.

Iñigo Legorburu Arregi

HELDUEN MAILAKO IRABAZLEA

Itsasoko nekazariak

Udaberri itsasora doa, urak eta egurrak sortutako karraskak entzuten dira arrantzaleen aurpegi belztuetan.

Dakarreraino eta buelta da ibilbidea, intxaur eskola ibaian behera bailitza.

Etzeko guztiak sukaldeko irrati zaharraren inguruan jarrita daude, patroien frekuentzia debekatuetatik zer entzungo zain:

- Fiuuuuu! - Txistu hotsak. Abuztuak 2! Lourdesen eguna! Bagatuz!

- Ze esaten du irratiak, ama? Galdetzen dute.

- Aitxan zorion mezua da, Lourdes. Arrainez lepo datoz!

Hamarkadak beranduago, etxe beretik Kandidoren iloba itsasora doa.

Oraingoan GPSaren bidez jarraitzen du Lourdesek semearen itsasontziaren arrastoa, baina urduritasuna berdina izan.

Lehorreratutako arrantzalearen azalean bizitzeko gogoa eta lanaren gogorra antzematen dira, eta beraien lanaren balioak berdin jarraitzen du, tamalez.

Beñat Urkiza Sesma

MUTRIKUAR ONENAREN SARIA

Gaueroko bisita

- Ama, ez dut nahi gaur gauean ere munstroa nire gelara etortzea.

- Lasai, seme, pentsatu amets gaiztoa dela eta ez dela benetakoa- erantzun zion amak kopetan muxu goxo bat emanez.

Argia itzaliz irten zen semearen gelatik ama eta bera ere ohera sartu zen lotarako asmotan. Baina ama oraindik ez zen jabetu, gauero bezala, bere alboan lo egiten zuen gizona semearen gelara joango zela bera lo zegoen bitartean.

Ione Aranberri Iriarte

GAZTEEN MAILAKO IRABAZLEA

*Euskarak egiten gaitu
herri euskaldun*

Mutrikuko Udala

XARKEIren marmarketa

*Ikusi
eta
ikasi*

- Euskal Herrian dagoen leizezuloa da: E _ _ _ _
- Mutrikuko auzoa da: E _ _ _ _
- Euskaldunek non irabazi zieten frankoei?: O _ _ _ _ _
- Abeslari euskalduna: M _ _ _ _ L _ _ _ _
- Euskal Herriko mendia: B _ _ _ _ _ ("San Donato")
- 22. KORRIKA non hasten da? A _ _ _ _ _

*Akatsak zuzentzen eta hobetzen
Adi egon zuzendu eta ongi erabili*

- Ni, lehen, eta zu, bigar. Ni, _____.
- Ur baso bat, mesedez. Baso _____.
- Sei eurogatik erosi dut. Sei _____.
- Ordu bat barru etorriko naiz. _____.
- Aste bat falta da amaitzeko. _____.
- Mikeltxok urte bat dauka. Mikeltxok _____.
- Galbaixora eramango didazu? Galbaixora eramango _____?
- Hotz asko dago. Hotz _____ dago.
- Moilan ikusi dit/zidan. Moilan ikusi _____ / _____.
- Galdonara ibiltzen joan ginen. Galdonara _____ joan ginen.
- Telefonotik esan zidan baietz. T _____ esan zidan baietz.

• LEA-ARTIBAI ETA MUTRIKUKO •

HITZA

egin zaitez
HITZA *kide*

Guztion ahotsa plazara

KALAPUTXI GAZTEEN ARTEAN

2002 urtean jaiotako irakurleak

Euskal Herriko Unibertsitateko kazetaritza graduiko ikasle den Nerea Eizagirre mutrikuarrak Eneko Bilbao, Ander Diez eta Julene Flamarique ikaskideekin batera, 2022. martxoan Mutriku "Kalaputxi" herri aldizkariak 2002 urtean jaiotako gazte mutrikuarren artean izandako audientzia ikertzen jardun dute.

Ikerketa burutzeko galdetegi bat baliatu dute eta lagin guztiaren erantzunak izatea eta antolatzea. Mutriku 2002. urteko pertsona guztiei bidali zaie galdetegia: guztira 40 kideri, eta, termino estadistikoetan, 2002ko populazio osoari.

HELBURUAK

Ikerketari gorputza ematen hasteko, galdera nagusi bat planteatu da ikerketaren norabidea zehazten duena: *Kalaputxi Mutriku herri aldizkariak zer nolako audientzia dauka 2002. urteko gazteen artean?*

Azken erantzuna lortzeko, bost galdera planteatu dira:

- > Lehena: *Martxoan, Kalaputxi aldizkaria irakurri duzu?*
Aldizkariaren irakurketa orokorraren kuantifikazioa, martxoan irakurri den ala ez identifikatzearen. (Bai / Ez).
- > Bigarrena: *Astean zenbatetan irakurri duzu kalaputxi aldizkaria?*
Aldizkariari egiten dioten irakurketaren maiztasuna determinatzea, sarritasuna identifikatuz. (Egunero/Noizean behin/Astean behin).
- > Hirugarrena: *Gogoan al duzu aste honetan irakurritako albiste bat?*
Aldizkariako zein atal (albiste, elkarrizketa...) gogoratzen duten gehien identifikatzea gogokoen duten edukia jakiteko.
- > Laugarrena: *Hala bada, izenburua aipatu:*
- > Bosgarrena: *Zer euskarri erabiltzen duzu Kalaputxi irakurtzeko?*
Ze euskarrik daukan indar gehiena ezagutu nahi izan da. (Digitala / fisikoa).

HIPOTESIAK

- Lehenengo hipotesi moduan, esan dezakegu antzematen dela 2002. urteko Mutriku herriko gazte gehienek Kalaputxi aldizkaria irakurtzen dutela, baina gainetik baino ez.

- Bigarren hipotesi moduan, antzematen da, lehenengoarekin lotuta, laginaren gehiengoak ez duela gogoratu albiste zehatz bat.

- Hirugarren hipotesi moduan, antzematen da laginak ez duela maiztasun handiz irakurtzen aldizkaria, hilean behin edo gutxiagotan baizik.

- Azken hipotesi moduan, antzematen da Kalaputxi aldizkaria herriko gazteen artean fisikoki gehiago irakurri dela on-line baino, aldizkaria etxeko postontzian uzten delako eta ia-ia eskura ematen delako; on-line irakurri nahi bada, berriz, bilatu egin behar da eta ez dago hain eskuragarri (irakurtzeko zailagoa, deserosoagoa etab.).

METODOLOGIA

Ikerketa burutzeko inkesta sortu eta xede-taldeari bidali ondoren, guztira 19-20 urte bitarteko Mutriku gazteen 40 erantzun jaso dira (goian azaldu bezala, adin horretako biztanleria osoa). Inkesta online egiteko aukera eman da, eta helburu guztiei erantzuna emateko galderak agertu dira bertan.

Behin galderak taldekatuta eta zenbatuta, helburu bakoitza erantzuteko beharrezkoa den aldagaiaren arabera ehunekoak (aldagai kualitatibotan) atera dira, ostean helburuaren erantzuna irudikatzen duten grafiko eta taulak osatzeko.

Amaitzeko, jasotako eta guk emaitza jaso ostean sortutako informazio guztiarekin ikerketaren galdera nagusiaren erantzuna topatu da: *Kalaputxi herri aldizkariak zer nolako audientzia dauka 2002 urteko gazteen artean?*

DOKUMENTAZIO LANA

Lan hau gauzatzeko lehenik eta behin Kalaputxi aldizkariak zein formatu eta zeintzuk ezaugarri dituen aztertu behar izan da, galdetegi zehatz eta osoena egiteko asmoz. Lehenengo zatia eginda, antzeko beste lan batzuk behatu behar izan dituzte erreferentzia modura hartzeko: Carlos Pinchevskyren *Propuesta de una estrategia digital competitiva para la revista especializada TransPort de acuerdo a las actuales necesidades de comunicación de su audiencia: las empresas de la industria turística ecuatoriana*, eta Luis Muñizen *El mercado de las revistas de consumo en la última década*.

Inkesta konpetente bat egitea helburu hartuta, Pinchevskyren lana aukeratu dute interesgarri ikusi dutelako inkestak nola presatu eta audientziari nahi zuen informazioa nola atera aztertzeko. Luis Muñizen artikuluan, berriz, aldizkari digitalei buruz hitz egiten da eta Kalaputxi aldizkariak euskarri digital bat eskuragarri duenez interesgarri ikusi dute hortik informazioa hartzea ondorioak eta emaitza desberdinak ateratzeko orduan, ezberdina delako euskarri fisikoak eta digitalak duten eskuragarritasuna.

EMAITZAK

Behin inkestaren emaitzak jasota, 2002ko gazteek Kalaputxi aldizkariarekin duten harremana adierazten duten hainbat grafiko zirkular atera dituzte, grafiko mota hau aukeratuta inkestako aldagai guztiak kualitatiboak direlako, ez baita erantzunean zenbakia eskatzen duen galderarik proposatu.

Inkestan egindako galderei emandako erantzunak jasota, hona hemen emaitzak:

Martxoan, Kalaputxi aldizkaria irakurri duzu?

Bai	%53,7
Ez	%46,3

Astean zenbatetan irakurri duzu kalaputxi aldizkaria?

Noizean behin	%72,7
Astean behin	%22,7
Egunero	% 4,5

Gogoan al duzu aste honetan irakurritako albiste bat?

Bai	%63,2
Ez	%31,6
Zerbait	% 5,2

Hala bada, izenburua aipatu:

Ukrainiara gauzak eramatearena, Lander Paletasi egindako idatziak (lauzpabostetan aipatu dira hauek), Delirium Tremens euskal punk-rock musika-taldearen gainekoa, "Emakumeen ahotza institutoan" izenekoa, Maria Sustaetaren idatzia, "Kirolari

gaittun" podcastaren ingurukoa...

Zer euskarri erabiltzen duzu Kalaputxi irakurtzeko?

Euskarri fisikoa %95,7

Euskarri digitala % 4,3

ONDORIOAK

Emaitzak jasota, aztertuta eta hasieran planteatutako hipotesiekin alderatuta, hainbat ondorio atera dituzte.

- Lehenik eta behin, lehenengo hipotesiari dagokionez, erantzunak ez dira izan espero izandakoak. Egia da laginaren erdiak baino gehiagok aldizkaria irakurri duela markatu duela, baina ez da portzentaia handia, %53,8 baino ez. Beraz, laginaren ia erdiak ez du aldizkaria irakurri nahiz eta hau etxera iritsi zaien.

- Bestalde, bigarren hipotesiari dagokionez, %53,8 horretako erdiak baino gehiagok albistaren baten izenburua gogoratzen duela adierazi du, zehatzagoak izanda %63,2k, beraz, honekin ondorioztatu dutena zera da: irakurleen gehiengoak egin duen irakurketa ez dela pasiboa izan, arretaz irakurri duela. Aipatzekoa den beste puntu bat irakurrienak izan diren albisteak dira. Hiru albiste soilik izan dira errepikatu direnak:

- 1) Delirium Tremens-en erreportajea.
- 2) Maria Sustaetaren elkarrizketa.
- 3) "Emakumeen ahotsa insitutuan" albiste.

Egindako hipotesia ez da bete, gehienek ez zutela albistaren izenburua gogoratuko uste zelako. Bestalde, hemendik ondorioztatu dute guztietan protagonistak pertsonak direla, honek laginaren interes puntu nabarmenena zein den erakusten digula.

- Hirugarren ondorio moduan, maiztasunari zegokion hipotesiari dagokionez, ustea bete egin da; gazteek ez dute maiztasun handiarekin aldizkaria irakurtzen, hain zuzen, %72,7k noizean behin irakurtzen du, %22,7k astean behin, eta, azkenik, soilik %4,5ak egunero. Beraz, ondorioztatu da aldizkariak duen edukiak aldi bakar batean asetzen duela gazteen interesa, beraz, edukia hauentzat ulerterraza eta sinplea interpretatu da.

- Azkenik, Kalaputxi aldizkaria irakurtzen dutenen %95,7k, euskarri fisikotik irakurtzen du. Ordea, soilik %4,3ak irakurtzen du euskarri digitalan. Datu hau, gazteen artean, ez dela ohikoa pentsarazten du, alegia, gaur egun, gazteek mugikorretik irakurtzen dituztelako albisteak eta baita egunean zehar gertatzen diren azken ordukoak. Beraz, herri aldizkaria euskarri fisikokoan etxe bakoitzera eramateak aldizkari herrikoi hauen kontsumo ohitura agerian uzten du. Ikerketa egin duten ikasleentzat nabarmengarria izan da hau euskarri fisikokoan izanez gero, gazteek agian ez luketelako Kalaputxi irakurriko. Horrez gain, eta, esan bezala, herriko edozein tabernatan, kultur etxean ere aurkitu daitezke aldizkariaren aleak, beraz, gure azken hipotesia bete egin da.

BIBLIOGRAFIA

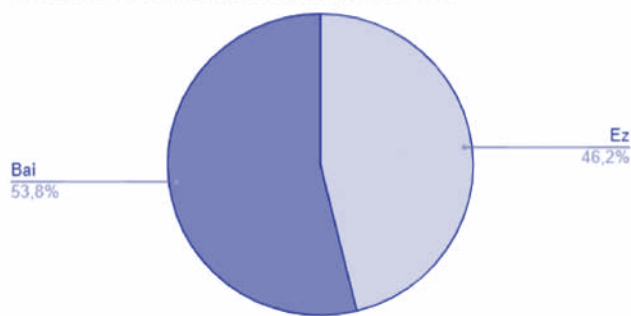
- Kalaputxi Mutrikuko Herri Aldizkarixa. <https://www.kalaputxi.eus/>
- MUÑIZ, Luis (2017) El mercado de las revistas de consumo en la última década.

https://www.cuadernosdeperiodistas.com/media/2017/09/luis_Muniz.pdf

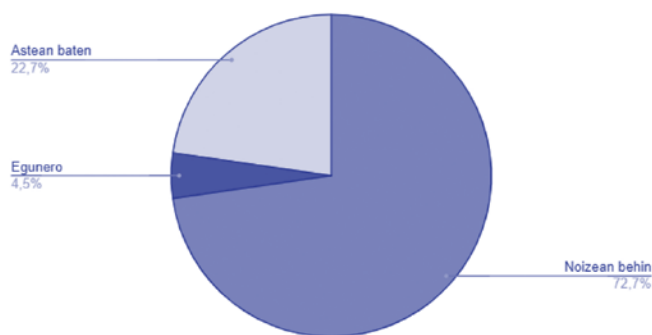
- PINCHEVSKY, Carlos (2020) Propuesta de una estrategia digital competitiva para la revista especializada TransPort de acuerdo a las actuales necesidades de comunicación de su audiencia: las empresas de la industria turística ecuatoriana.

<http://201.159.223.180/bitstream/3317/15856/1/T-UCSG-POS-MPGC-13.pdf>

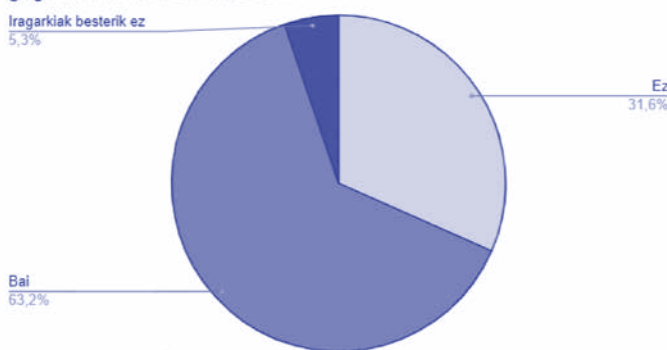
1.grafikoa: martxoan 2002ko gazteen artean Kalaputxi aldizkariaren irakurketaren kuantifikazioa

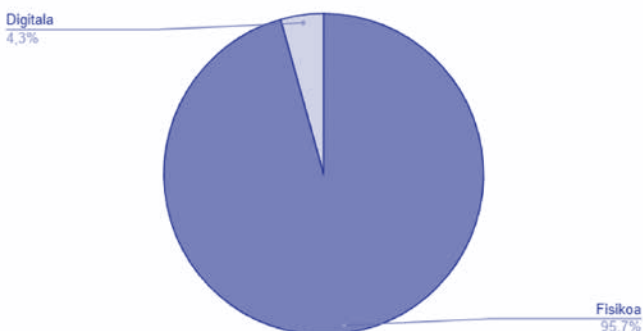
2.grafikoa: 2002ko gazteek aste batean Kalaputxi aldizkaria irakurtzeko maiztasuna

3.grafikoa: 2002ko gazteek aurreko astean Kalaputxiko berriren bat gogoratzearen kuantifikazioa

4.grafikoa: 2002ko gazteek Kalaputxi irakurtzeko erabiltzen duten euskarrien kuantifikazioa

ZORIONAGURRAK ZORION

BEGOÑA

Zorionak ama, amona, ahizta eta laguna! Ez galdu inoiz bizipoz hori eta jarraitxu zean bezelakua izaten! Matxe-matxe. Oihane, Jule, Zia, Ani, Jone, Arrate eta Iraia.

AIUR

Zorionak txapeldun! Euzkixai lau buelta daua-neko... Segi ingurukuak alaitzen eta bizitzaz gozatzten. Txokolatezko matxo handi bat danon partez.

DANEL

Zorionak maiatzaren 3an 4 urte haundi bete dezulako Mila muxu zuretzat! bereziki Aner, Adei, Ibai, Enaitz eta Eberren partez

LAIA

Zorionak gure etxeko txiki bihurriari!!! 4 urte gure bizi pozak, milla patxito txitxirri...

AINHOA

Zorionak zure urtebete-tzean, zorionak eta urte askotarako! Besarkada eta matxo haundi bat familiako guztion partez. Ospatzeko zain izango gaituzu!

KARLA

Zorionak etxeko neska polittari. Txokolatea eta goxokiak prest dituzu? Matxo haundi bat amonak eta osaba lkerrek.

JOSE LUIS

Zorionak munduko atxona onenari! Prestatu baratza bagatoz ospatzera eta! Muxu haundi bat

LEA

5 kandela eta tarta prest? Gu ospatzeko gogoz! Mila muxu Nora, Uma eta Malenen partez!

HODEI eta AIUR

Maiatzak 25 eta 26xan badakau ze ospatu. Txokolate eta pastelak zuen kontu... Matxo haundi bana etxeko danon partez!

NAIRA

Zorionak gure etxeko printzesari! 8 muxu erraldoi familia guztiaren partez!!!

LAGUNA

Zorionak lagun, lagun zarelako!

ANSORREGI
oinetakoak

erdiko kalea 9
mutriku
943 60 33 42
agerretxo@gmail.com

Joseba Iñaki Eleizgarai
masajista eta osteopatia

Tel: 630 788 059 - Konte kalea 22, Mutriku

Argazki Zaharrak

▲ 1951 urteko Lehenengo Jaunartzeak

Goian: ?, Sabin Flores, ?, Genaro Agirregomez-korta, Jose Antonio Urreizti, ?, Marivi Basurko.

Erdian: ?, ?, Mª Luisa Lezertua, Arantza Eizagirre, Lurdes Belaustegi, Kalamotza, David Arreitunandia, Arantza Beristain,

Behean: Lolita Egaña, Jesus Mari Kalamax, Begoña Mugerza, Juan Luis Romero, Guadalupe Gazagaetxeberria, Alejandro Barrenetxea, Juan Antonio Txurruka.

◁ 1930 urtea

Ricardo Ruiz Lehenengo Jaurnartze egunean

**ZORIONTZEKO
ARGAZKI ZAHARRAK ERAKUSTEKO**

kalaputxi2001@gmail.com # whatsapp 635748393

FARMAZIA GUARDIAK 2022

2022	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Maiatza	4	2	2	2	2	1	1	1	4	4	4	4	3	3	3	1	1	1	1	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	2	2
Ekaina	2	2	1	1	1	4	4	4	4	3	3	3	1	1	1	1	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	2	2	2	2	

② ① Larunbat goizak (09:30 -13:00)

EGUNEKO FARMAZIA GUARDIA ZERBITZUA / 9:00 - 22:00

1	Hiart Burgoa	Deba	Astillero kalea 2	943 19 18 12
2	Amaia Zalduegi	Deba	Lersundi kalea 20	943 19 10 55
3	① Lon Apraiz	Mutriku	Erdikokale 5	943 60 32 50
4	② Lasuen-Elezgarai	Mutriku	Txurruka Tenienteak etorbidea 3	943 19 50 26

GAUEKO FARMAZIA GUARDIA ZERBITZUA / 22:00 - 9:00

Mendinueta Berastegui	Eibar	Urkizu pasealekua 6	943 82 01 06
-----------------------	-------	---------------------	--------------

maiatzak 28, zapatua
 Estropadak: Mutrikuko Bandera
 maiatzak 25, eguaztena
 Historia jardunaldiak:
 Emakumearen egoera frankismoan
 maiatzak 28, zapatua
 Lotune tailerra: Bizitze onerako autozaintza
 ekainak 1, eguaztena
 Lotune tailerra: Irrintzi ikastaroa
 ekainak 2, eguena
 Historia jardunaldiak:
 Euskal Rock Erradikala eta aurrekariak
 ekainak 5, domeka
 ARNOko mendi lasterketa
 ekainak 9, eguena
 Olatu arteko txalupa arraroa
 Joseba Sarrionaindia eta Ines Osinaga
 ekainak 11, zapatua
 Merkatu txikia eta Lumagorri oilasko dastaketa
 Dantza eguna
 Lotune tailerra: Sentimenak eta sexualitatea
 ekainak 18, zapatua
 Goitxibehera jaitsiera txapelketa

kalaputxi2001@gmail.com
 whatsapp 635748393
 ekaineko aldizkarian
 argitaratzeko
 ekainaren 10erako
 bidali zuen mezuak

ODOLA EMATEA 2022

ekainak 24
 abuztuak 12
 urriak 21
 abenduak 9

17:00etatik 20:30ak arte
 anbulatorioan

Gipuzkoako Odol Emailak

MENDI IRTEERAK

EKAINAK 12

Gorostapolo - HAUTZA (1.304 m.) - Izpegi gaina
 UZTAILAK 8, 9 ETA 10

PANTICOSA

IRAILAK 11

Iruña - EZKABA (895 m.) - Olabe (GR225)

URRIAK 16

Andoin - BAIO (1.197 m.) - Opakua gaina

AZAROAK 6

Legutio - JARINDO (895 m.) - Legutio

ABENDUAK 4

Markinako Bigarren Guda Lerroa

Burumendi Mendi Elkartea

zuen elkartearen ekitaldien berri emateko idatzi helbide honetara:

aldizkaria@kalaputxi.eus
 eta hemen argitaratuko ditugu iragartzeko dituzuenak

Igualatorioarekin eta
Osakidetzarekin
lan egiten dugu

Audioprotesista
egunero zentroan
Audiometriak doan

OPTIKA VITORIA

O P T I K A • A U D I F O N O A K

ERRBERA 16 • 48700 ONDARROA • 946134138 • mvitoria@cnoo.es

Lanbide Heziketa

ADMINISTRAZIOA ETA FINANTZAK *Goi Maila*

ELIKAGAIEN INDUSTRIAKO PROZESUAK ETA KALITATEA *Goi Maila*

AUTOMATIZAZOIA ETA ROBOTIKA INDUSTRIALA *Goi Maila*

WEB APLIKAZIOEN GARAPENA *Goi Maila*

MEKATRONIKA INDUSTRIALA *Goi Maila*

FABRIKAZIO MEKANIKOKO PRODUKZIOAREN PROGRAMAZIOA *Goi Maila*

BEROA SORTZEKO INSTALAZIOAK *Erdi Maila*

MANTENTZE-LAN ELEKTROMEKANIKOA

lea artibai
ikastetxea

☎ 946 169 002 📍 Markina-Xemein

www.leartik.eus

HETEL

CÓNDOR

Arrain kontserbak

ZIZO BILLANTE HNOS. S.A.

Mijoa Industrialdea, P-21 · 20830 MUTRIKU (Gipuzkoa) Tel.: 943 60 31 41 Fax: 943 60 44 39

E
12.00.566/SS
C.E.